

Krajský úřad Jihočeského kraje, Odbor sociálních věcí

13. 8. 2019

Poskytovatel pečovatelské služby a pravidla poskytování této sociální služby

§ 40 zákona č. 108/2006 Sb.,
o sociálních službách

Několik údajů ve vztahu k poskytovatelům pečovatelských služeb

- Počet **362 pracovníků/úvazků** v pečovatelských službách přímá péče
- Uživatelé peč. služby rok 2017 celkem **8 788 osob**
- Objem veřejných prostředků rok 2019 poskytnutých v Jihočeském kraji pro poskytování pečovatelské služby:
- účelové dotace **108 696 000,- Kč + 5 927 000,- Kč** (ještě dofinancování)
- krajský dotační program **11 459 500,- Kč**

Několik údajů ve vztahu k poskytovatelům pečovatelských služeb k 31.12.2018 ČSÚ

- Jihočeský kraj je krajem s nejnižší hustotou zalidnění z celé ČR.
- Jihočeský kraj je druhým největším krajem České republiky.
- celkem **642 133** obyvatel
z toho ve věku 65 let a více celkem **128 590** obyvatel
- Jihočeský kraj tvoří celkem **624 obcí**, z toho je 56 měst.
- Od roku 2015 žije ve všech krajích ČR **více seniorů než dětí**.

Služby sociální péče ustanovení § 38 zákona o sociálních službách

- Služby sociální péče napomáhají osobám **zajistit jejich fyzickou a psychickou soběstačnost**, s cílem **podpořit život v jejich přirozeném sociálním prostředí** a umožnit jim v nejvyšší možné míře zapojení do běžného života společnosti, a v případech, kdy toto vylučuje jejich stav, zajistit jim důstojné prostředí a zacházení.
- Každý má právo na poskytování služeb sociální péče v nejméně omezujícím prostředí.

Pečovatelská služba

- Pečovatelská služba je terénní nebo ambulantní služba poskytovaná osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení, a rodinám s dětmi, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné fyzické osoby.

Služba poskytuje ve vymezeném čase v domácnostech osob a v zařízeních sociálních služeb vyjmenované úkony.

Základní činnosti pečovatelské služby § 40 ZSS

- Pomoc při zvládnání běžných úkonů péče o vlastní osobu
 - Pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu
 - Poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy
 - Pomoc při zajištění chodu domácnosti
 - Zprostředkování kontaktu se společenským prostředím
- A často opomíjené - **základní sociální poradenství** poskytuje osobám potřebné informace přispívající k řešení jejich nepříznivé sociální situace. Základní sociální poradenství je základní činností při poskytování všech druhů soc. služeb. Poskytovatelé sociálních služeb jsou **vždy povinni tuto činnost zajistit** (§37 ZSS).

„Vždycky jsme to tak dělali; převzala jsem po předchůdkyni; nevím proč je taková úhrada; ceník vydala ředitelka/ředitel“

- Každý uživatel pečovatelské služby má právo, aby mu byl poskytnut úkon pečovatelské služby v plném rozsahu tak, aby byl zajištěna odůvodněná potřeba uživatele **bez dalších podmínek k zajištění úkonu**.
- Zajištění základní činnosti pečovatelské služby uživateli **nelze podmiňovat** další objednávkou fakultativní činnosti z nabídky poskytovatele.
- Fakultativní činnosti, „doplňkové“ služby, „nadstandardní“ služby....
- Fakultativní činnosti **bez zajištění základních činností**
- Poskytovatel peč. služby nemůže nutit uživatele k objednání **více základních činností**..... (asistent péče, rodina, pečující osoby)

Základní činnosti při poskytování pečovatelské služby se zajišťují v rozsahu těchto úkonů - § 6 vyhlášky č. 505/2006 Sb.

a) pomoc při zvládnání běžných úkonů péče o vlastní osobu:

1. pomoc a podpora při podávání jídla a pití,
2. pomoc při oblékání a svlékání včetně speciálních pomůcek,
3. pomoc při prostorové orientaci, samostatném pohybu ve vnitřním prostoru,
4. pomoc při přesunu na lůžko nebo vozík,

Poskytování pečovatelské služby

b) pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu:

- 1.** pomoc při úkonech osobní hygieny,
- 2.** pomoc při základní péči o vlasy a nehty,
- 3.** pomoc při použití WC,

Poskytování pečovatelské služby

c) poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy:

1. zajištění stravy odpovídající věku, zásadám racionální výživy a potřebám dietního stravování,
2. dovoz nebo donáška jídla,
3. pomoc při přípravě jídla a pití,
4. příprava a podání jídla a pití;
tato základní činnost může být zajišťována jen v rozsahu úkonů podle bodů 3 a 4,

Poskytování pečovatelské služby

d) pomoc při zajištění chodu domácnosti:

1. **běžný úklid** a údržba domácnosti,
2. pomoc při zajištění velkého úklidu domácnosti, například sezonního úklidu, úklidu po malování,
3. donáška vody,
4. topení v kamnech včetně **donášky a přípravy topiva**, údržba topných zařízení,
5. běžné nákupy a pochůzky,
6. velký nákup, například týdenní nákup, nákup ošacení a nezbytného vybavení domácnosti,
7. **praní a žehlení** ložního prádla, popřípadě jeho drobné opravy,
8. praní a žehlení osobního prádla, popřípadě jeho drobné opravy,

Poskytování pečovatelské služby

e) zprostředkování kontaktu se společenským prostředím:

1. doprovázení dětí do školy, školského zařízení, k lékaři a doprovázení zpět,
2. doprovázení dospělých do školy, školského zařízení, zaměstnání, k lékaři, na orgány veřejné moci a instituce poskytující veřejné služby a doprovázení zpět.

Úhrady za poskytování pečovatelské služby

(2) **Maximální** výše úhrady za poskytování pečovatelské služby činí :

a) 130 Kč za hodinu, podle skutečně spotřebovaného času nezbytného k zajištění úkonů, za úkony uvedené v odstavci 1 písm. a) a b), písm. c) bodech 3 a 4, písm. d) bodech 1 až 5 a písm. e); pokud poskytování těchto úkonů, včetně času nezbytného k jejich zajištění, netrvá celou hodinu, výše úhrady se poměrně krátí,

b) za úkon uvedený v odstavci 1 písm. c) bodě 1

1. 170 Kč denně za poskytnutí celodenní stravy v rozsahu minimálně 3 hlavních jídel,

2. 75 Kč za oběd,

včetně provozních nákladů souvisejících s přípravou stravy,

c) 30 Kč za úkon uvedený v odstavci 1 písm. c) bodě 2,

d) 115 Kč za úkon uvedený v odstavci 1 písm. d) bodě 6,

e) 70 Kč za kilogram prádla za úkony uvedené v odstavci 1 písm. d) bodech 7 a 8.

Úhrady za služby dle vyhlášky č. 505/2006 Sb.

- Nyní maximální úhrada za úkony peč. služby 130,- Kč/hod.
- Je vyžadována na MPSV změna v oblasti maximálních úhrad za poskytované soc. služby, včetně ceny stravy
- **Kdo z Vás nyní účtuje úhradu 130,- Kč za hodinu**, tedy za práci pečovatelky ?

Setkání poskytovatelů pečovatelské služby z Jihočeského kraje

- Proč Krajský úřad Jihočeského kraje organizuje toto setkání registrovaných poskytovatelů pečovatelských služeb ?
- Proč jsou nyní analyzovány ceníky jednotlivých pečovatelských služeb?
- **Rozsah a forma pomoci a podpory poskytnuté prostřednictvím sociální služby musí zachovávat lidskou důstojnost osob.**
- Zjištěné nedostatky zejména v poskytovatelem stanovených úhradách za služby, smlouvy o poskytování soc. služby nemají náležitosti dle ustanovení § 91 ZSS
- Poskytovatel musí nabízet všechny základní činnosti peč. služby žadateli/uživateli
- Poskytovatel není povinen zajišťovat fakultativní činnosti u provozované peč. služby

„Vždycky jsme to tak dělali, převzala jsem po předchůdkyni, nevím proč je taková úhrada - ceník vydala ředitelka/ředitel“

- Dostupnost právních předpisů pro odborné pracovníky, novelty právních předpisů a sledování změn je důležité...
- Připomínková řízení k platné legislativě a Vaše požadavky změn – důležité a zásadní pro oblast pečovatelské služby, která je službou nenahraditelnou důležitou pro občany, rodiny osob se zdrav. postižením, obce,
- Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, v platném znění
- Vyhláška č. 505/2006 Sb. ,kterou se provádějí některá ustanovení ZSS ve znění pozdějších předpisů

Odborná činnost při poskytování pečovatelské služby § 115 ZSS

- **Sociální pracovník pečovatelské služby**, který zajišťuje agendu dle §109 ZSS, základní sociální poradenství, nemá někdy základní znalosti o pečovatelské službě
- Nemá často k dispozici platný právní předpis, neposkytuje základní sociální poradenství uživateli (kompenzační pomůcky, poskytnutí informací o další pomoci – dávky pomoci v hmotné nouzi, dávky sociální péče, podpora pečujícím osobám....)
- Opomíjené - **zprostředkování** potřebné pomoci uživateli pečovatelské služby **od sociálních pracovníků obecních úřadů obcí s rozšířenou působností (ORP) dle § 92 ZSS**
- ORP realizuje činnosti sociální práce vedoucí k řešení nepříznivé sociální situace osob

Správní obvod – obce s rozšířenou působností Jihočeský kraj celkem 17 ORP

realizace činností sociální práce, koordinace poskytování soc. služeb, sociální odbor :

Blatná

České Budějovice

Český Krumlov

Dačice

Milevsko

Prachatice

Soběslav

Třeboň

Vodňany

Strakonice

Trhové Sviny

Kaplice

Jindřichův Hradec

Písek

Vimperk

Tábor

Týn nad Vltavou

Pečovateľská služba a žadateľ/zájemci o službu

- Formulář žádosti ani písemná žádost není dána právním předpisem
- Avšak je povinnost vést evidenci žadatelů, se kterými nemohl poskytovatel uzavřít smlouvu (neposkytuje druh služby, kapacita, porušování smlouvy /6 měs.)
- Důležité pro poskytovatele, obce, kraj – počet žadatelů v evidenci je pro rozšíření peč. služby zcela zásadní
- Také rozšíření služby/základních činností u uživatele když není kapacita služby/pečovatelky volná ?
- V žádosti o službu jsou potřebné údaje od žadatele pro poskytování služby

Žádost o poskytování pečovatelské služby

- Jaké údaje zpracovávat a jaký rozsah?
- Proč je potom poskytovatel pečovatelské služby nevyužívá, proč je zjišťuje a shromažďuje ?
- Zdravotní stav? VŽDY, NIKDY, PROČ - co je cílem ?
- Vyžadované lékařské vyjádření - posudek pro poskytování peč. služby.....
- Finanční příjem žadatele/uživatele ? Zjišťovat ANO x NE ?
- Kontakty uvedené žadatelem
- Údaje vyžadované na formuláři žádosti o službu poskytovatelem.....

Právní předpisy

- Zákon č. 101/2000 Sb. o ochraně osobních údajů pozbyl platnost 24.04.2019 stále citován a je na něj poskytovatelem odkazováno
- Nový právní předpis zákon č. 110/2019 Sb. o zpracování osobních údajů

Pečovatelská služba očekávání zájemců a žadatelů o službu

- Informace o pečovatelské službě – sociální službě
- Informace o systému, účelu služby, legislativa pro tuto oblast
- Nedostatky – pomoc osobám, poskytování služby, poskytování úkonů, není často uvedeno, že se jedná o sociální službu dle zákona č. 108/2006 Sb.
- Splývá s **další činností subjektů**, matoucí nesrozumitelné pro žadatele, obce, zájemce, opatrovníky i rodiny, které zprostředkovávají podporu a pomoc nesoběstačným osobám
- Kontakty na kompetentní osobu poskytovatele již **často neplatné** nebo na jiné osoby v organizaci

Pečovatelská služba a nabídka základních činností dle zákona o sociálních službách a úhrada za tyto činnosti.

- Dovážka stravy, **pronájem** „jídlonosiče“ – povinná fakultativní činnost
- Úkon zajištění stravy10,- Kč úkon !?
- Praní prádla v domácnosti uživatele a **účtování plné úhrady !!**
- Základní činnost - zajištění stravy uživateli dle časového rozsahu služby (12 hod. 24 hod.)
- Potřebnost kompenzační pomůcky a jejich dlouhodobé zapůjčení...někdy spíše činnost se ziskem
- Oprava (?) těchto kompenzačních pomůcek, revize, nerovné postavení uživatele, základní poradenství, zprostředkování předpisu pomůcky nebo zajištění!
- Dovoz a odvoz špinavého prádla.....
- Tísňová péče - úhrady – základní poradenství - pochůzka-
- Fakultativní činnost vynášení odpadků z domácnosti, vybírání poštovní schránky....

Zjištění a nedostatky vedoucí ke kontrole poskytovatele peč. služby.

- Potravinová pomoc potřebným občanům - Jihočeská potravinová banka
- Pečovatelská služba, zajišťovaná celodenně není pobytovou službou !!
Nelze tedy úhradu za úkony stanovit jinak než dle času(max. 130,- Kč/hod) spotřebovaného na zajištění.
- Pečovatelská služba stanovuje úhradu za poskytnutí základní činnosti ve výši přiznaného Pnp, nikoliv za čas spotřebovaný zajištěním úkonů.....
- **Poskytovatel peč. služby není oprávněn přijímat (důchod) uživatele peč. služby a není oprávněn hospodařit s příjmy uživatele ani uschovávat fin. prostředky uživatele (osoby s demencí)**
- Poskytovatel stanovil pevný časový limit na zajištění úkonu a při překročení minutového limitu je násobek času (30,31,60 !.....)

Zjištění a nedostatky vedoucí ke kontrole poskytovatele peč. služby.

- Pečovatelská služba je poskytována bez úhrady pozůstalým manželům/ manželkám.....
- Dohled nad uživatelem, časté otázky, řada poskytovatelů měla uveden dohled jako základní činnost.....
-poskytujeme v peč. službě pouze donášku obědů a zajišťujeme pochůzky a nákupy , „je nás málo a nejsou lidi“.....
- Mytí oken v domácnosti – fakultativní činnost
- Příprava uživatele na převoz – fakultativní činnost...!
- Zapůjčení vysavače pro úklid v domácnosti uživatele – fakultativní činnost v ceníku poskytovatele !!

Zjištění a nedostatky vedoucí ke kontrole poskytovatele peč. služby

- Fakultativní činnost v ceníku poskytovatele – vyřízení žádosti do domova pro seniory !!
- Podpora a pomoc při samostatném bydlení v domě s pečovatelskou službou – fakultativní činnost, ceník poskytovatele !!
- Převlečení povlečení v lůžku – fakultativní činnost, ceník poskytovatele peč. služby !!
- Uživatel nemá přehled o čase, který je mu v daný den počítán za poskytnuté (časové) úkony pečovatelkou. Není žádný záznam až vyúčtování úhrady poskytnuté následující kalendářní měsíc...

Ceníky, úhradníky, které zpracovává a zveřejňuje poskytovatel peč. služby

- Nutné revidovat, aktualizovat ceníky v souladu s právním předpisem
- Nazývat základní činnosti peč. služby dle výčtu činností z vyhlášky č.505/2006 Sb., nepoužívat vlastní terminologii, kterou ani pracovník pečovatelské služby neumí vysvětlit...

Setkání poskytovatelů pečovatelské služby z Jihočeského kraje

Děkujeme Vám za účast